

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 11 (99) листопад 2021 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Бондар О.Б. – канд. с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковіхін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наумкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяєва В.Л. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Дідур В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло Л.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – канд. хім. наук

Військові науки

Можаровський В.М. – д-р військ. наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глушченко Олесь Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
НБУ ім. В.І. Вернадського, Google Scholar, CrossRef, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ серія КВ № 18987-7777Р,
видане Державною реєстраційною службою України 05.06.2012 року.

Обкладинка журналу присвячена творчості Остапа Вишні – письменнику унікальної популярності, класику сатиричної прози, автору видатної збірки «Мисливські усмішки» та інших чудових творів. Він увійшов в історію української літератури як письменник-гуморист, засновник нового художнього жанру «нарис-усмішка». Своєю творчістю Остап Вишня продемонстрував, що гумор – це не лише веселощі, а й потужна зброя. Остап Вишня – письменник мільйонних тиражів, для нього було справою честі працювати для народу та в ім'я народу.

ЗМІСТ**ТЕХНІЧНІ НАУКИ**

- Ільєв І.М., Райченко В.В.**
Розробка методики визначення кваліфікаційного рівню інженерів з контролю якості ПЗ на підставі досвіду.....1

ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ

- Гриновець І.С., Йосенко Ю.А., Гриновець В.С.**
Розробка складу та технології зубної пасти з коренем аїру.....9

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Прокопчук Н.В.**
Особливості диференційної діагностики дітей із розладом аутичного спектра.....15

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

- Євлахова Е.Р.**
Істотні умови договорів про використання технологій хмарних обчислень.....19
- Петрушевська В.К.**
Організаційна підтримка та інформаційно-просвітницьке сприяння місцевих державних адміністрацій процесу добровільного об'єднання та приєднання територіальних громад.....23
- Светлічна О.В., Светлічний І.В.**
Актуальні питання протидії злочинності неповнолітніх засобами відновного правосуддя.....28
- Соха С.С.**
Вплив еліт на державне управління в Україні.....32
- Штогрін К.В.**
Проблеми гармонізації законодавства України і ЄС у сфері банківського права.....36

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

- Аніщенко Ю.М., Мараєва В.В.**
Політика НАТО щодо інтеграції гендерної рівності.....42

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

- Кравчук Н.М., Денисюк О.М.**
Оцінювання соціально-педагогічної роботи з дітьми молодшого шкільного віку в умовах закладів загальної середньої освіти.....47
- Мірошник І.В., Сідун А.А.**
Зміст корекційно-розвивальної роботи з молодшими школярами з особливими освітніми потребами.....50
- Турчина І.С., Тополь Є.В.**
Дитяча обдарованість як психолого-педагогічна проблема.....53
- Федченко Н.О.**
Формування здоров'язберігаючих компетенцій на уроках біології.....57
- Ярема О.П.**
Педагогічні технології формування іншомовної комунікативної компетентності для міжкультурного спілкування в початковій школі НУШ.....61

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Vafa Abdullayeva-Nabiyeva Ariz**
Pragmatic-extralinguistic approach to language.....64
- Білецька Т.О., Гаврилюк О.О.**
Лінгвопрагматичні домінанти мотиваційної промови спортивного тренера.....67
- Романишин Н.І., Блашак Л.В.**
Концептотвірна функція епітета у поезії Джона Кітса: корпуснобазований підхід до аналізу.....73
- Яковлева І.В.**
Особливості гендерної психології жіночих образів у «народних» оповіданнях Марії Грінченко.....80

CONTENTS**ENGINEERING SCIENCES**

- Iliev Illia, Raichenko Volodymyr**
Development of a methodology for determining the qualification level of software quality control engineers based experience.....1

PHARMACEUTICAL SCIENCES

- Hrynovets Ihor, Yosenko Juliya, Hrynovets Volodymyr**
Development of composition and technology toothpaste with *Acorus calamus*.....9

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

- Prokopchuk Nataliya**
Features of differential diagnostics of children with autism spectrum.....15

LAW SCIENCES

- Yevlakhova Elvira**
Essential terms and conditions of agreements on the use of cloud computing technologies.....19
- Petrushevska Valentyna**
Organizational support, information and educational assistance of local state administrations in the process of voluntary association and accession of territorial communities.....23
- Svietlichna Olena, Svetlichnyi Igor**
Topical issues of countering juvenile delinquency by means of restorative justice.....28
- Sokha Semen**
Influence of elites on public management in Ukraine.....32
- Shtogrin Kyryl**
Problems of harmonization of Ukrainian and EU legislation in the field of banking law.....36

HISTORICAL SCIENCES

- Anischenko Yulia, Maraeva Violeta**
NATO policy on gender equality integration.....42

PEDAGOGICAL SCIENCES

- Kravchuk Nataliya, Denysiuk Olena**
Evaluation socio-pedagogical work with children of primary school age in the conditions of general secondary education institutions.....47
- Miroshnyk Iryna, Sidun Alona**
The content of the correctional and developmental work with primary schoolchildren with special educational needs.....50
- Turchina Irina, Topol Yevheniia**
Children's gift as a psychological and pedagogical problem.....53
- Fedchenko Nina**
Formation of health-saving competencies during biology classes.....57
- Yarema Olena**
Pedagogical technologies of foreign language communicative competence formation for intercultural communication in primary school of NUS.....61

PHILOLOGICAL SCIENCES

- Vafa Abdullayeva-Nabiyeva Ariz**
Pragmatic-extralinguistic approach to language.....64
- Biletska Tetiana, Havryliuk Olha**
Linguopragmatic dominants of a sports coach's motivational speech.....67
- Romanyshyn Nataliia, Blashchak Lidia**
Concept creative function of epithet in John Keats's poetry: a corpus based approach to the analysis73
- Yakovleva Iryna**
Gender-term psychology features of women's images in Maria Grinchenko's "folk" stories.....80

ли 12 країн-засновниць, а саме: Бельгія, Канада, Данія, Франція, Ісландія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Норвегія, Португалія, Велика Британія і Сполучені Штати Америки. У подальшому членами НАТО стали Греція і Туреччина (рік вступу 1952), Німеччина (1955), Іспанія (1982), Чеська Республіка, Угорщина і Польща (1999), Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Румунія, Словаччина і Словенія (2004), Албанія і Хорватія (2009), Чорногорія (2017) та Північна Македонія (2020) [3].

1961 року у Копенгагені відбулася перша конференція жінок-старших офіцерів Альянсу з делегатами з Данії, Нідерландів, Норвегії, Великобританії та США. Делегати завершили Копенгагенську конференцію, прийнявши резолюцію, що визначила проведення майбутніх конференцій через регулярні проміжки часу [8]. З того часу жінки-старші офіцери НАТО організовували спеціальні конференції для обговорення статусу, організації, умов працевлаштування та кар'єрних можливостей жінок у Збройних силах Альянсу. 1973 року під час конференції жінок-старших офіцерів НАТО, що відбулася в Брюсселі, було створено спеціальний Комітет з питань жінок у складі сил НАТО. Делегати прийняли резолюцію, в якій погодились, що жінки повинні мати можливість служити за всіма спеціальностями, за винятком бойових дій, де їх зайнятість має визначатися національною політикою. 1976 року Комітет з питань жінок у складі сил НАТО (CWINF) був офіційно визнаний Військовим комітетом НАТО. 1998 року при Міжнародному військовому штабі (IMS) було створено Управління у справах жінок у силах НАТО (OWINF), отримавши з 2000 року постійне представництво при IMS [12]. Управління у справах жінок займалось наданням інформації з гендерних питань і різноманітності для підтримки роботи Комітету з питань жінок.

2009 року мандат Комітету з питань жінок у складі сил НАТО був розширений для підтримки інтеграції гендерних аспектів у військових операціях НАТО, зокрема для підтримки реалізації резолюції Ради Безпеки ООН 1325 (далі – РБ ООН 1325), а також пов'язаних з нею резолюцій [1]. З того часу Комітет з питань жінок у складі сил НАТО був перейменований на Комітет НАТО з гендерних перспектив (NCGP), а Управління у справах жінок у силах НАТО – у Бюро НАТО з гендерних перспектив (NOGP) [12].

Комітет НАТО з гендерних перспектив пропонує гендерну проблематику як стратегію вирішення проблем та досвіду жінок та чоловіків невід'ємним виміром розробки, реалізації, моніторингу та оцінки політики, програм та військових операцій. Консультуючи політичне та військове керівництво НАТО, а також країни-члени щодо гендерних питань та імплементації РБ ООН 1325 та відповідних резолюцій, Комітет НАТО з гендерних перспектив сприяє оперативній ефективності відповідно до цілей та пріоритетів Альянсу. Інші обов'язки Комітету включають сприяння обміну інформацією між членами НАТО щодо гендерних політик та гендерної проблематики, забезпечення належної координації з гендерних питань зі Структурою командування НАТО та штаб-квартирою НАТО, а також

співпрацю з міжнародними організаціями та відомствами, що займаються інтеграцією гендерних перспектив у військових операціях. Кожен член НАТО та країна-партнер мають право призначити одного діючого офіцера вищого рангу (або цивільний еквівалент) делегатом до NCGP. Делегати мають бути ознайомлені з останніми національними подіями в галузі гендерних підходів та інструментів для гендерної інтеграції. Вони також мають знати про політику НАТО та національну політику щодо імплементації РБ ООН 1325 та відповідних резолюцій. Держави, що не входять до НАТО, можуть бути запрошеними взяти участь у діяльності NCGP [13].

2009 року НАТО схвалила Директиву 040-001 Bi-Strategic Command, яка запроваджувала конкретні кроки щодо залучення військових структур НАТО в порядок денний “Жінки, мир, безпека”. Директива була переглянута двічі – 2012 і 2017 року. Версія 2017 року “Інтеграція РБ ООН 1325 та гендерні перспективи командних структур НАТО, включно із заходами щодо захисту під час збройних конфліктів” [10] стала значним кроком уперед щодо розуміння складної і комплексної природи гендерного інтегрування. Вона передбачає чітку підзвітність, визначення відповідальних за впровадження осіб, підтримку гендерних радниць і радників тощо. Директива визначає загальну політику в цій сфері і застосовується до всіх міжнародних військових штабів чи будь-яких інших організацій, що співпрацюють з НАТО. Вона включає стандарти поведінки НАТО при здійсненні операцій та місії, визначає, що жінок слід розглядати як суб'єктів забезпечення сталого миру, вони мають бути задіяні на всіх стадіях кризи або конфліктів, наполягає на розширенні ролі жінок в операціях та місіях на всіх рівнях [15].

Врахування гендерного фактору на всіх етапах операцій НАТО вимагає і Доктрина об'єднаних сил управління операціями НАТО (NATO Standard AJP-01 Allied Joint Doctrine) [18]. У ній, зокрема, йдеться про те, що гендерні перспективи необхідно враховувати на всіх етапах операції НАТО; чоловіки та жінки мають брати рівну участь для досягнення повної реалізації Резолюції РБ ООН 1325. У Доктрині також зазначено, що гендерні нерівності часто посилюються у періоди кризи та конфліктів і, якщо не вирішити проблему, можуть продовжуватися й після закінчення конфлікту.

Офіс радника з гендерних питань (IMS GENAD) підпорядковується безпосередньо Генеральному директору Міжнародного військового штабу (DGIMS) і надає інформацію та консультації з гендерних питань, у тому числі з ефективного впровадження РБ ООН 1325 і пов'язаних з нею рішень. Він також виконує функції секретаріату Комітету НАТО з гендерних перспектив (NCGP). До обов'язків радника з гендерних питань зокрема входять: сприяння діалогу з країнами-партнерами щодо відповідних гендерних питань; проведення брифінгів щодо важливих етапів та стану інтеграції гендерної перспективи в рамках Альянсу; надання відповідей на внутрішні та зовнішні запити на інформацію; збирання та поширення інформації від НАТО та країн-партнерів щодо національних програм, політики та процедур з пи-

тань гендерної проблематики, включаючи імплементацію РБ ООН 1325 та відповідних резолюцій; зв'язок з міжнародними організаціями та відомствами, що займаються гендерними проблемами, а також інтеграцією гендерної перспективи у військові операції; поширення рекомендацій Комітету НАТО з гендерних перспектив; сприяння обміну інформацією між країнами НАТО щодо гендерної політики та гендерної проблематики тощо [11].

Свою першу політику щодо імплементації резолюції РБ ООН 1325 НАТО та РСАП ухвалили 2007 року, План дій було погоджено 2010 року. 2012 року для посилення політики НАТО у сфері гендерних перетворень була запроваджена посада Спеціального представника Генерального секретаря НАТО з питань порядку денного “Жінки, мир, безпека”. 2018 року на саміті в Брюсселі глави держав та урядів НАТО ще більше посилили свою прихильність до затвердження нової політики та Плану дій щодо жінок, миру та безпеки [14]. Політика НАТО/РСАП щодо жінок, миру та безпеки 1 (WPS) була погоджена та схвалена лідерами НАТО. У Політиці підтверджується, що НАТО та її партнери прагнуть зробити свій внесок у виконання резолюцій Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй щодо WPS, зробивши Політику невід'ємною частиною своєї повсякденної діяльності як у цивільних, так і у військових структурах. Нова політика будується на основі трьох керівних принципів: інтеграція, інклюзивність та цілісність.

Інтеграція. Гендерна рівність повинна розглядатися як невіддільна частина політик, програм та проєктів НАТО, керованих ефективними методами гендерної інтеграції. Для досягнення гендерної рівності необхідно визнати, що кожна політика, програма та проєкт стосуються як жінок, так і чоловіків.

Інклюзивність. Представництво жінок у НАТО та в національних силах необхідне для підвищення ефективності та успіху в роботі. НАТО буде прагнути збільшити участь жінок у всіх завданнях у Міжнародному військовому штабі та Міжнародному персоналі на всіх рівнях.

Цілісність. Системні нерівності вирішуються для забезпечення справедливого та рівного ставлення до жінок та чоловіків у всьому Альянсі. Відповідальність за всі зусилля з підвищення обізнаності та впровадження порядку денного стане пріоритетним напрямом відповідно до міжнародних рамок [7].

З 2021 року посаду Спеціального представника Генерального секретаря НАТО з питань порядку денного “Жінки, мир, безпека” обіймає Ірен Феллін [4, с. 69]. Одним із головних пріоритетів І. Феллін буде сприяння виконанню Плану дій НАТО/Ради євроатлантичного партнерства (РСАП) 2021–2025 щодо жінок, миру і безпеки, офіційно затвердженого міністрами оборони країн НАТО 22 жовтня 2021 року. Новий План дій підтримує обіцянки країн Альянсу, які були підтверджені на Брюссельському саміті 2021 року, щодо подальшого розвитку гендерної рівності та інтеграції гендерних перспектив в усю діяльність політичних, цивільних і військових структур НАТО, від політики і планування, тренування і освіти до місії і операції [6].

Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей всіх жінок і дівчат, чоловіків і хлопців у сфері безпеки і оборони – це завдання не лише держав, а й міжнародних організацій, залучених до формування та вдосконалення національних законодавчих механізмів забезпечення прав людини, незалежно від статі, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Важливою є імплементація кращого світового досвіду, здійснення контролю за дотриманням та реалізацією даної політики, сприяння сталому розвитку світу [4, с. 70].

Україна є одним з найактивніших партнерів Альянсу в просуванні програми “Жінки. Мир. Безпека” та інтеграції гендерних перспектив у свій сектор безпеки та оборони. В країні відкрито та працює Представництво НАТО в Україні. Угода між Урядом України та Організацією Північноатлантичного договору про створення Представництва НАТО в Україні була підписана у вересні 2015 року і набула чинності у березні 2016 року. Представництво НАТО в Україні складається з Офісу зв'язку НАТО (NATO Liaison Office) [17] та Центру інформації та документації НАТО (NATO Information and Documentation Centre) [16].

Центр інформації та документації НАТО в Україні був заснований у Києві 1997 року напередодні підписання Хартії Україна – НАТО про особливе партнерство, яка є основоположним документом для відносин між НАТО та Україною. Його завданням стало інформування української громадськості про НАТО та переваги партнерства між Україною та НАТО. Офіс зв'язку НАТО в Україні був відкритий у квітні 1999 року. Його відкриття стало підтвердженням високого рівня відносин між Україною та НАТО. Метою його діяльності є сприяння участі України у програмі “Партнерство заради миру” з максимально повним використанням можливостей, закладених у цьому механізмі, а також поглиблення співпраці між НАТО та державними структурами України в рамках Річних національних програм [5]. Спільно з українськими партнерами Представництвом реалізуються програми та проєкти, спрямовані, зокрема, на забезпечення гендерної рівності в секторі безпеки і оборони.

Висновки. Організація Північноатлантичного договору відіграє значну роль у сприянні стабільному і міцному миру, в рамках якого гендерна рівність є ключовим чинником. Гендерний аспект враховується на всіх етапах операційного процесу – при розробці, плануванні, впровадженні, моніторингу та оцінці політики та програм. Політика НАТО щодо гендерної рівності має тривалу історію, є добре структурованою і будується на основі трьох керівних принципів: інтеграції, інклюзивності, цілісності.

Перспективними напрямками подальших наукових студій можуть стати дослідження досвіду забезпечення принципу гендерної рівності у Збройних силах країн-членів НАТО та країнах-партнерах, запобігання та протидії дискримінації за ознаками статі.

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-11-99-10>

УДК 373.3.015.31:316.42

Кравчук Н.М., Денисюк О.М.
Київський університет імені Бориса Грінченка

ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті досліджено теоретичні питання здійснення оцінювання соціально-педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти, визначено актуальність проблеми. Проаналізовано дослідження з питань побудови сучасної внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, схарактеризовано вимоги до визначення критеріїв оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Розкрито сутність оцінювання соціально-педагогічної діяльності в умовах закладів загальної середньої освіти, методи збору інформації. Схарактеризовано сучасні підходи до здійснення оцінки педагогічної діяльності педагогічних працівників. Визначено ключові критерії оцінювання соціально-педагогічної діяльності.

Ключові слова: оцінювання, соціально-педагогічна робота, діти, батьки, соціальний супровід, соціальна підтримка, соціальний педагог, молодший шкільний вік, заклад загальної середньої освіти.

Kravchuk Nataliya, Denysiuk Olena
Borys Grinchenko Kyiv University

EVALUATION SOCIO-PEDAGOGICAL WORK WITH CHILDREN OF PRIMARY SCHOOL AGE IN THE CONDITIONS OF GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS

Summary. The article investigates the theoretical issues of assessment of socio-pedagogical activities in general secondary education, identifies the relevance of the problem. Analysis of recent research on the construction of a modern internal system of quality assurance of general secondary education, characterizes the requirements for determining the criteria for evaluating the pedagogical activities of teachers and modern approaches to evaluating the pedagogical activities of teachers. The essence of evaluation of social and pedagogical activity with children of primary school age in the conditions of general secondary education institutions, methods of information collection is revealed. It is determined that assessment in an educational institution should be carried out on the basis of a competency-based approach. The assessment is based on the results of qualitative and quantitative indicators. The effectiveness of evaluation of socio-pedagogical work depends on the purpose, cost of resources, conditions of implementation, the choice of methods and forms. The assessment is carried out on a certain basis – the criterion. Each criterion includes a group of qualitative indicators that reveal the content and characterize the achievements, based on the priority areas of socio-pedagogical activities. The issue of using self-assessment to assess socio-pedagogical activities, SWOT-analysis in order to identify strengths and weaknesses, opportunities and threats in each area of assessment. The main criteria for assessing socio-pedagogical activities in the system of general secondary education are determined: planning of socio-pedagogical activities, analysis of socio-pedagogical activities, socio-pedagogical educational activities, diagnostic work, preventive work, providing consulting services to participants of the educational process, creation of educational resources, use of ICT in socio-pedagogical activities, implementation of own professional development and training, implementation of innovative socio-pedagogical activities, participation in projects, cooperation with parents, community, activities pedagogy of partnership, socio-pedagogical activity on the basis of academic integrity.

Keywords: evaluation, social and pedagogical work, children, parents, social support, social support, social pedagogue, primary school age, general secondary education institution.

Постановка проблеми. В умовах складної соціально-політичної ситуації, в якій перебуває Україна на даний момент, розповсюдження гострої респіраторної хвороби, спричиненої вірусом COVID-19 перед соціальними педагогами закладів освіти постають завдання здійснювати профілактичну, просвітницьку та розвивальну роботу в умовах дистанційного та змішеного навчання, налагоджувати взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу, застосовуючи сучасні ефективні форми та методи роботи.

Концепція Нової української школи наголошує на необхідності змін існуючих практик професійної діяльності всіх педагогічних працівників закладу освіти, в тому числі і соціальних педагогів. Процеси модернізації навчально-виховного

процесу в закладах початкової освіти спрямовані на забезпечення особистісно-орієнтованого підходу, підвищення якості надання соціально-педагогічних послуг, професійної компетентності працівників психологічної служби, орієнтації на конкретний результат [4; 5]. На жаль, як зазначається в аналітичних даних МОН України, показник забезпеченості закладів освіти посадами соціальних педагогів у 2020/2021 рр. (54,8% від загальної потреби) значно нижчий, ніж показник забезпеченості посадами практичних психологів (72,7% від загальної потреби, що позначається на результатах роботи фахівців [2, с. 6].

Слід зазначити, що соціальні педагоги виконують свої функціональні обов'язки як у закладі освіти (охоронно-захисна, просвітницька, вихов-

на, профілактична, консультаційна діяльність, аналіз та обробка результатів спостереження, підготовка та проведення опитувань тощо) так і за його межами (організація соціально-виховних заходів, соціальних проєктів, оформлення робочої документації, звітів, планування діяльності, самоосвіта, співпраця з громадськістю, участь у роботі різноманітних засідань дорадчих органів тощо), мають значний обсяг роботи [2]. Відтак важливим є здійснення належного оцінювання соціально-педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти, стандартизація інструментарію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти розробляли М. Бобровський, С. Горбачев, О. Заплотинська, О. Лінник, Л. Шевчук. Науковцями визначено критерії, індикатори оцінювання освітніх та управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Так, серед важливих вимог до визначення критеріїв оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників науковці визначають забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці; створення освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства та дискримінації; створення інклюзивного середовища; ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти; постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників; налагодження співпраці із здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти; організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності [1]. На нашу думку, такий підхід може стати основою для виокремлення ключових критеріїв оцінювання соціально-педагогічної діяльності.

Ефективність соціально-педагогічної діяльності, особливості її оцінювання досліджувала З. Шевців. Науковиця доводить, що досягнуті результати мають аналізуватися за наявністю у фахівця відповідних умінь та навичок або рівнем його професіоналізму. Пропонує для визначення рівня ефективності соціально-педагогічної діяльності використовувати такі методи збору інформації: безпосереднє спостереження за практичною діяльністю соціального педагога; бесіда з отримувачем послуг та його оточенням; соціологічні експрес-опитування; аналіз статистичної звітності (в т. ч. з використанням спеціально підготовлених бланків статистичного аналізу); математичне моделювання та прогнозування; метод самооцінки (на основі анкетування) [5].

Особливості психологічної та соціально-педагогічної роботи в закладах загальної середньої освіти висвітлено у працях В. Панка, В. Горленко, В. Острова, Н. Сосновенко, І. Ткачук. Науковцями здійснено оцінку рівня насильства у закладі освіти, виокремлено емпіричні критерії найбільш поширених у закладах освіти видів насильства, доведено важливу роль профілактичної діяльності працівників психологічної служби

в збереженні, зміцненні й розвитку психічного здоров'я усіх учасників освітнього процесу [2].

Важливого значення в оцінюванні соціально-педагогічної діяльності є визначення рівня довіри батьків, учнів до педагогічного колективу, соціального педагога, психолога закладу освіти, класного керівника. Дослідники Ж. Петрочко, В. Кириченко окреслили індикатори-твердження, які можуть бути використані для моніторингу безпечності освітнього середовища і відчуття учнями власної безпеки [6].

Мета статті. Головною метою статті є здійснення теоретичного аналізу проблеми оцінювання в закладах загальної середньої освіти, визначення критеріїв оцінювання соціально-педагогічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі змінилися підходи до здійснення оцінки педагогічної діяльності педагогічних працівників. Традиційним залишається атестація педагогічних працівників (в т. ч. соціальних педагогів) – система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег педагога, який атестується тощо.

Державною службою якості освіти розроблено методичні рекомендації з проходження педагогічними працівниками сертифікації – зовнішнього оцінювання його професійних компетентностей, практичних вмінь та навичок. За даними МОН України на етапі пілотування у 2019–2020 рр. сертифікацію мали можливість пройти лише вчителі початкових класів на добровільних засадах. Проходження сертифікації, на думку авторів, дозволить виявити кращих педагогів, готових працювати в сучасних умовах НУШ та поширювати свій досвід. Важливим елементом сертифікації є здійснення працівником самооцінювання. За результатами самооцінювання готують висновки, визначають шляхи вдосконалення освітньої діяльності. Ці матеріали стануть складовою щорічного звіту про діяльність закладу освіти та частиною річного плану роботи на наступний навчальний рік. Якщо оцінювання показує різні результати освітньої діяльності закладу для окремих груп дітей (різної статі, національності, соціального статусу тощо), звіт має відображати цю різницю і пропонувати шляхи вирішення проблемних ситуацій. Результати самооцінювання можуть слугувати підставою для коригування стратегії розвитку закладу освіти та розроблення річного плану роботи закладу освіти на наступний навчальний рік. Важливим є узгодження плану діяльності фахівців психологічної служби, в тому числі і соціального педагога, із потребами закладу освіти [2; 4]. Все більшої популярності набуває застосування SWOT-аналізу, який заклад освіти або окремих працівників може провести із метою визначення сильних та слабких

сторін своєї діяльності, можливостей та загроз за кожним напрямом оцінювання.

Важливою метою визначення ефективності соціально-педагогічної діяльності є її удосконалення. Під ефективністю соціально-педагогічної діяльності розуміють узагальнений, інтегрований показник якості соціально-педагогічної діяльності.

Аналіз теоретичної та науково-методичної літератури з проблеми дослідження, нормативно-правового забезпечення соціально-педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти, визначення сутності оцінювання в закладах освіти, дозволив виділити такі критерії оцінювання соціально-педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти: здійснення планування соціально-педагогічної діяльності, здійснення аналізу соціально-педагогічної діяльності, проведення соціально-педагогічної просвітницької діяльності, здійснення діагностичної роботи, здійснення профілактичної роботи, надання консультативних послуг учасникам освітнього процесу, створення освітніх ресурсів, використання ІКТ у соціально-педагогічній діяльності, здійснення власного професійного розвитку та підвищення кваліфікації, здійснення інноваційної соціально-педагогічної діяльності, участь у проєктах, співпраця з батьками, громадськістю, діяльність на засадах педагогіки партнерства, соціально-педагогічна діяльність на засадах академічної доброчесності.

Висновки і пропозиції. Аналіз наукових досліджень та практичного досвіду соціально-педагогічної діяльності дає можливість стверджувати, що в сучасних соціально-економічних умовах акцент вирішення проблеми оцінки якості професійної діяльності соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти, а також створення умов ефективного управління даною діяльністю переноситься на суб'єкти освітньої системи. Оцінювання в закладі освіти має ґрунтуватись на компетентнісному підході. Оцінка виставляється за результатами якісних та кількісних показників. Ефективність оцінювання соціально-педагогічної роботи залежить від мети, затрат ресурсів, умов виконання, відбору методів та форм. Оцінювання проводиться за певною ознакою – критерієм. Кожен критерій має включати в себе групу якісних показників, які розкривають зміст та дають характеристику досягнень. Важливе значення для оцінювання соціально-педагогічної діяльності має самооцінювання, застосування SWOT-аналізу із метою визначення сильних та слабких сторін, можливостей та загроз за кожним напрямом оцінювання.

Подальшого дослідження потребує зміст і методики оцінки якості професійної діяльності соціальних педагогів в змінених умовах закладів загальної середньої освіти, апробація здійснення оцінювання соціально-педагогічної діяльності за визначеними критеріями.

Список літератури:

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ : Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/posibniki/abetka%20dlya%20directora.pdf>
2. Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н.р. : Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363. *Інститут модернізації змісту освіти*. URL: <https://imzo.gov.ua/2021/07/19/lyst-mon-vid-16-07-2021-1-9-363-pro-priorytetni-napriamy-roboty-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-u-2021-2022-n-r/> (дата звернення: 11.11.2021).
3. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. *База даних «Законодавство України»* / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.11.2021).
4. Нова українська школа. Міністерство освіти і науки України : офіц. вебпортал. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення: 03.11.2021).
5. Шевців З.М. Основи соціально-педагогічної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 248 с.
6. Petrochko Zh., Kyrychenko V. Pupils' trust in teachers as a key prerequisite for child safety in school. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference*. Volume III, May 22th-23th, 2020. 481–492. URL: <http://journals.rta.lv/index.php/SIE/article/view/4830/4568> (дата звернення: 03.11.2021).

References:

1. Bobrovskiy M.V., Horbachov S.I., Zaplotynska O.O. (2019) Rekomendatsii do pobudovy vnutrishnoi systemy zabezpechennia yakosti osvity u zakladi zahalnoi serednoi osvity [Recommendations for building an internal system for ensuring the quality of education in general secondary education institution]. Kyiv: Derzhavna sluzhba yakosti osvity, 240 p. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/posibniki/abetka%20dlya%20directora.pdf> (in Ukrainian)
2. Lyst IMZO (16.07.2021) *Pro priorytetni napriamy roboty psykholohichnoi sluzhby u systemi osvity na 2021 / 2022 n.r.* (№ 1/9-363) [On the priority areas of the psychological service in the education system for 2020/2021 n.p.]. Available at: <https://imzo.gov.ua/2021/07/19/lyst-mon-vid-16-07-2021-1-9-363-pro-priorytetni-napriamy-roboty-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-u-2021-2022-n-r/>
3. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy (21.02.2018) *Pro zatverdzhennia Derzhavnogo standartu pochatkovoї osvity* (№ 87) [About the statement of the State standard of primary education]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
4. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy (2021) *Nova ukrainska shkola* [New Ukrainian school]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
5. Shevtsiv Z.M. (2017) *Osnovy sotsialno-pedahohichnoi diialnosti* [Fundamentals of socio-pedagogical activities]: navch. posib. Kyiv, 248 p. (in Ukrainian)
6. Petrochko Zh., Kyrychenko V. (2020) Pupils' trust in teachers as a key prerequisite for child safety in school. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference*. Volume III, May 22th-23th, 481–492. Available at: <http://journals.rta.lv/index.php/SIE/article/view/4830/4568>

НАШІ АВТОРИ

1. **Аніщенко Юлія Миколаївна** – науковий співробітник НДВ проблем гуманітарної політики Науково-дослідного центру гуманітарних проблем Збройних Сил України
2. **Білецька Тетяна Олександрівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та міжкультурної комунікації Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка
3. **Блащак Лідія Валеріївна** – магістрантка Національного університету «Львівська політехніка»
4. **Вафа Абдуллаєва-Набієва Аріз** – старший науковий співробітник, кандидат філологічних наук, Національна академія наук Азербайджану, Інститут мовознавства імені Насімі
5. **Гаврилук Ольга Олександрівна** – кандидат філологічних наук, асистент кафедри англійської філології та міжкультурної комунікації Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка
6. **Гриновець Володимир Степанович** – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапевтичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
7. **Гриновець Ігор Степанович** – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри технології ліків і біофармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
8. **Денисюк Олена Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Київського університету імені Бориса Грінченка
9. **Євлахова Ельвіра Рінатівна** – аспірантка кафедри цивільного права 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
10. **Ільєв Ілля Маркович** – кандидат технічних наук, доцент кафедри прикладної математики Придніпровської державної академії будівництва та архітектури
11. **Йосенко Юлія Андріївна** – магістрантка Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
12. **Кравчук Наталія Миколаївна** – студентка другого (магістерського) освітнього рівня Київського університету імені Бориса Грінченка
13. **Мараєва Віолета Віталіївна** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник НДВ проблем гуманітарної політики Науково-дослідного центру гуманітарних проблем Збройних Сил України
14. **Мірошник Ірина Василівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мов і методики їх викладання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
15. **Петрушевська Валентина Костянтинівна** – викладач Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
16. **Прокопчук Наталія Василівна** – старший викладач кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти, методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
17. **Райченко Володимир Володимирович** – магістр Придніпровської державної академії будівництва та архітектури
18. **Романишин Наталія Іванівна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики Національного університету «Львівська політехніка»
19. **Светлічна Олена Валеріївна** – психолог
20. **Светлічний Ігор Валерійович** – аспірант відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою Інституту держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України
21. **Сідун Альона Анатоліївна** – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
22. **Соха Семен Сергійович** – студент Київського національного університету імені Тараса Шевченка
23. **Тополь Євгенія Віталіївна** – студентка Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
24. **Турчина Ірина Станіславівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
25. **Федченко Ніна Олександрівна** – вчитель біології та хімії Холминської ЗОШ І-ІІІ ст.
26. **Штогрін Кирил Валерійович** – асистент кафедри міжнародних фінансів Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
27. **Яковлева Ірина Вадимівна** – молодший науковий співробітник кафедри української літератури, компаративістики і гринченкознавства Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка
28. **Ярема Олена Петрівна** – викладач КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж імені Маркіяна Шашкевича»

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЇ СТАТЕЙ

**Редакція наукового журналу
пропонує всім бажаючим студентам, аспірантам, докторантам, здобувачам,
молодим фахівцям, викладачам, науковцям та іншим зацікавленим особам
опублікувати свої статті за різними науковими напрямками**

ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ СТАТТІ НЕОБХІДНО:

1. Заповнити **електронну форму реєстрації**, обов'язкову для публікації.

2. Надсилати на електронну пошту редакції info@molodyvcheny.in.ua **статтю та квитанцію про сплату вартості публікації наукової статті** (сплачується лише після повідомлення про прийняття матеріалів). Обов'язково в темі листа вкажіть **науковий розділ журналу**, в якому ви бажаєте опублікувати статтю.

3. Редакція рецензує вашу статтю протягом 2–3 днів. *Статті студентів публікуються за*

наявності рецензії або співавтора з науковим ступенем.

4. Якщо стаття успішно пройшла рецензування, ми відправляємо вам лист з інформацією: **«Стаття пройшла рецензування, прийнята до публікації»**.

5. Як тільки електронна версія журналу розміщується на сайті, ми повідомляємо вам про це. Потім, після виходу журналу з друку, ми відправляємо вам друкований примірник в потрібній кількості.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

Наукові статті повинні містити такі необхідні елементи (з виділенням по тексту статті):

– **постановка проблеми** у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

– **аналіз останніх досліджень і публікацій**, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на які посилається автор;

– **виділення невирішених раніше частин загальної проблеми**, яким присвячується стаття;

– **формулювання цілей статті** (постановка завдання);

– **виклад основного матеріалу дослідження** з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

– **висновки з даного дослідження і перспективи** подальшого розвитку в цьому напрямку.

Автори, які подали матеріали для публікації, погоджуються з наступними положеннями:

– відповідальність за достовірність поданої інформації в своїй роботі несе автор.

– автори зберігають за собою всі авторські права і одночасно надають журналу право першої публікації, що дозволяє поширювати даний матеріал із зазначенням авторства та первинної публікації в даному журналі.

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

– **індекс УДК** (у верхньому лівому кутку сторінки);

– **назва статті, прізвище, ім'я, по батькові автора (-ів)**, місце роботи (навчання), вчений ступінь, вчене звання, посада мовою оригіналу статті;

– **анотація** (мінімум 700 знаків) та ключові слова (мінімум 5 слів) мовою оригіналу статті;

– **назва статті, прізвище та ім'я автора (-ів)**, місце роботи (навчання) англійською мовою;

– **анотація** (мінімум 1800 знаків) та ключові слова (мінімум 5 слів) англійською мовою;

– **текст статті** може бути українською, російською або англійською мовою;

– **список літератури** подається наприкінці статті у двох формах: «Список літератури» і «References».

Формат статті	A4, орієнтація – книжкова, матеріали збережені та підготовлені у форматі Microsoft Word (*.doc або *.docx)
Поля	всі сторони – 2 см
Основний шрифт	Times New Roman (<i>Arial</i> і <i>Courier New</i> для текстових фрагментів)
Розмір шрифту основного тексту	14 пунктів
Міжрядковий інтервал	полуторний
Вирівнювання тексту	по ширині
Автоматична розстановка переносів	включена
Абзацний відступ (новий рядок)	1,25 см
Нумерація сторінок	не ведеться
Малюнки та таблиці	необхідно подавати в статті безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Розмір шрифту табличного тексту зазвичай на 2 пункти менше основного шрифту. Кількість таблиць, формул та ілюстрацій має бути мінімальною та доречною. Рисунки і таблиці на альбомних сторінках не приймаються.
Формули	повинні бути набрані за допомогою редактора формул (внутрішній редактор формул в Microsoft Word for Windows).
Посилання на літературу	у квадратних дужках по тексту [1, с. 2], бібліографічний список в кінці тексту. Посторінкові виноски та посилання не допускаються
Обсяг	від 10 до 20 сторінок включно

НОТАТКИ

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 11 (99) листопад 2021 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: В. Удовиченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73021 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»
E-mail: info@molodyvcheny.in.ua
Сайт: www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 30.11.2021 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 10,70. Тираж 100 прим.
Зам. 1121-107.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
73034, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.